

Каміль ПРИМАКОВ

доцент кафедри
загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

Максим ЛИМАРЕНКО

здобувач вищої освіти
Навчально-наукового інституту
права та інноваційної освіти
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА МЕДІАЦІЇ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Ще з зародження людства конфлікти переслідували та турбували людей по всьому світу. На жаль остаточно вирішити всі конфлікти через суд просто неможливо, тому була поставлена задача розробити найкращий інститут для їх вирішення без його втручання. Так і була створена медіація.

На сьогодні медіація є одним із найпоширеніших способів вирішення конфліктів. Що ж таке медіація? Медіація – структурована добровільна та конфіденційна процедура позасудового врегулювання спору (конфлікту), у якій медіатор (посередник) допомагає сторонам у розумінні їхніх інтересів та пошуку ефективних шляхів досягнення взаємоприйнятної рішення [1, с. 101]. Основною метою медіації є опрацювання конфлікту та пошук найбільш оптимального виходу з неї.

Важливим елементом медіації є бажання сторін на мирне врегулювання суперечності. Опоненти намагаються досягти домовленостей шляхом компромісу, Щоб досягти згоди, вдаються до допомоги медіатора – третьої сторони конфлікту, який не представляє жодну з сторін. Медіатор не наділяється яким-небудь правом, тому якщо сторони не дійдуть до згоди – нічого не буде вирішено.

Окрім того, важливо зазначити, що процедура медіації повинна мати повний конфіденційний характер. Тобто інформація яку отримав медіатор під час процесу не має бути розголошена без згоди сторін. Єдиним виключенням, що дозволяє оприлюднити інформацію є вимога закону[2].

Під час засідання медіатор мусить виконувати такі функції як:

- 1) оцінювання конфлікту (медіатор повинен оцінити ситуацію яка склалася між сторонами та ретельно її проаналізувати);
- 2) слухач (медіатор повинен вислухати усі сторони, спокійно вислухати інформацію та бути стриманим, не дивлячись на те співпадають його погляди з доповідачем чи ні);
- 3) організатор процесу (формувати тон переговорів, підтримувати психологічний стан сторін тощо);
- 4) формувати альтернативні ідеї для пошуку компромісу;
- 5) допомога в пошуках необхідної інформації;
- 6) допомога у створенні остаточних домовленостей між сторонами;
- 7) навчити сторони правилам поведінки під час процесу переговорів.

Подія, що поклала початок зародження медіації у Європі припадає на 1976 рік. Саме тоді відбулась конференція Р. Паунда з питання “Причини невдоволеності населення адміністрування системи правосуддя в США”. Розвитку сприяли такі причини як: висока вартість судових зборів, корумпованість суду та тривалість судового процесу. Безпосередньо у Європі закони про медіацію були прийняті лише у кінці ХХ- на початку ХХІ ст.[3]. До України медіація прийшла в середині 90-х років ХХст. та використовувалась у різних сферах цивільного судочинства (трудових, сімейних, конфліктах). Бажаючи перейняти досвід західних партнерів, Україна робить спроби законодавчо врегулювати механізм медіації та надати йому інституційних рис. У 2015 році було зареєстровано 4 законопроекти “Про медіацію”. У листопаді 2016 року Верховною Радою України їх було прийнято за основу проекту закону “Про медіацію” [4].

Як відомо, наша судова система має певні недоліки (тривалість судових процесів, переважаючі витрати під час судового процесу та втрата довіри з боку громадян до судової системи). Через подібні труднощі люди намагаються оминати судові процеси та намагаються вирішити свої конфлікти самостійно, що в решті-решт не призводить ні до чого або знову ж таки до судового процесу. Саме через ці проблеми медіація і є одним із найперспективніших способів вирішення конфліктних ситуацій у суспільстві. Адже, як було зазначено раніше, медіатори не наділені правом, а отже сторони нічого не втраять, якщо почнуть цей процес. Більше того, обравши медіацію замість суду суперники мають можливість самостійно вимірювати справедливість рішень та зберегти позитивні відносини зі своїм конкурентом.

На цей момент відбувається так зване “вбудовування” інституту медіації в судову систему України. Не зважаючи на це, медіація не порушує вже перевірені часом інститути суду, а лише доповнює їх, при цьому не змінюючи. Уже сьогодні суд може рекомендувати метод медіації сторонам, але слід зауважити, що сторони мають повне право від цієї рекомендації відмовитись.

Підсумовуючи все вищесказане, можна сказати, що хоча медіація в Україні лише зароджується, вона вже має під собою міцний фундамент та потенціал для розвитку. Такі фактори, як неідеальність судової системи та витрати на її процес будуть лише підштовхувати людей до процесу медіації, що, на відмінну від першої, не буде їм нічим загрожувати.

1. Медіація у професійній діяльності юриста. За редакцією Наталі Крестовської, Луїзи Романадзе. Одеса, 2019 рік .462 с.

2. Боброва О.М. Відновне правосуддя. Особливості впровадження процедури медіації: європейський досвід / О.М. Боброва, О.О. Горова, В.В. Землянська, Н.М. Прокопенко. К.: Наш час, 2006. 164 с.

3. Землянська В. Аналіз практики судових та правоохоронних органів з впровадження процедури медіації в Англії, Бельгії та Німеччині. 2007 рік.

4. Закон України про медіацію від 17 грудня 2015 року №3665, URL : https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=57463.

Владислав КУХАР
Святослав МАСЮК

курсанти факультету підготовки фахівців
для підрозділів стратегічних розслідувань
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

С. В. Корогод
викладач кафедри
кримінального права та кримінології
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
капітан поліції

ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ МЕДІАЦІЇ В ЦИВІЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ

Світова практика застосування медіації свідчить, що медіація є досить ефективною формою для захисту, що цілком успішно функціонує поряд із судовим захистом.

Інститут медіації, що близько 20 років використовується провідними країнами світу, викликає усе більшу зацікавленість і в українському суспільстві. Проте, медіація на теренах нашої країни сприймається вкрай неоднозначно, як українськими спеціалістами у сфері права, так і суспільством. Який фактор впливає на це? Відповідаючи на це складне запитання, слід виділити дев'ять основних несподіваних проблем, які заважають впровадженню та використанню медіації в Україні, а саме: